

ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ

вул. Московська, 8, корпус 5, м. Київ, 01029, тел.: +38(044) 501-95-25, тел/факс: +38(044) 280-85-40
E-mail: info@vasu.gov.ua Web: www.vasu.gov.ua Код ЄДРПОУ 33235788

№ 11/10-1227

На № 11/10-1227 Від 24.08.2016

Народному депутату України
Вілкулі О.Ю.

Верховна Рада України

Шановний Олександрі Юрійовичу!

У Вищому адміністративному суді України розглянуто Ваш депутатський запит про надання роз'яснень стосовно юрисдикції судів щодо вирішення справ з приводу порядку відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) коштів за вкладами та повідомляється таке.

Сьогодні, коли держава вживає заходів для оздоровлення банківської системи, найважливішим її завданням є підвищення рівня захисту найбільш уразливих верств населення від втрати ними своїх заощаджень і досягнення балансу між інтересами держави та вкладників. Успішність виконання поставлених завдань залежить, у тому числі, від ефективності судового захисту прав вкладника.

З метою забезпечення правильного й однакового визначення юрисдикції адміністративних судів щодо вирішення справ, пов'язаних з питаннями стосовно повноважень Фонду, ще у 2013 році Пленум Вищого адміністративного суду України рекомендував адміністративним судам вирішувати такі справи за правилами, встановленими Кодексом адміністративного судочинства України (пункт 25 постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20 травня 2013 року № 8 «Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів»).

У зв'язку з цим донедавна такі справи суди розглядали за правилами адміністративного судочинства.

З таким висновком не погодився Верховний Суд України, який у постанові від 16 лютого та 15 червня 2016 року (відповідно справи № 826/2043/15 та № 826/20410/14) дійшов іншого правового висновку, згідно з яким у разі, коли банк знаходиться в процедурі ліквідації у зв'язку з визнанням його неплатоспроможним, спори, зокрема, щодо включення до реєстру вкладників, які мають право на відшкодування коштів за вкладами за рахунок Фонду, повинні розглядатися в порядку господарського судочинства.

Відповідно до частини першої статті 244² Кодексу адміністративного судочинства України висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 237 цього Кодексу, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Висновок щодо застосування норм права, викладений у постанові Верховного Суду України, повинен враховуватися іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

Цією нормою визначено порядок та спосіб забезпечення Верховним Судом України однакового застосування норм законодавства України всіма судами загальної юрисдикції.

З приводу надання Вищим адміністративним судом України роз'яснення з порушеного питання звертаємо увагу на таке.

Згідно з положеннями статті 32 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» одним із повноважень Вищого адміністративного суду України є надання методичної допомоги судам нижчого рівня з метою однакового застосування адміністративними судами норм Конституції та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової спеціалізації.

Зі змісту зазначеної норми вбачається, що одержувачами таких роз'яснень є виключно суди нижчого рівня.

Таким чином, розглядаючи вказаний депутатський запит, Вищий адміністративний суд України зобов'язаний діяти у межах наданих йому повноважень.

У разі зміни судової практики Верховним Судом України чи вмотивованого відступлення Вищого адміністративного суду України від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, адміністративні суди будуть невідкладно поінформовані.

Такі матеріали розміщуються на офіційному веб-сайті Вищого адміністративного суду України і доступні для правників та інших заінтересованих осіб.

Ще одним шляхом розв'язання порушеної проблеми є визначення на законодавчому рівні юрисдикції судів щодо вирішення справ за участю Фонду.

З повагою

Голова суду

О.Нечитайло